

Něco velkého, a ať je to láska (XI): S Kristem na cestě k plnosti lásky

„Cesta se dá definovat jedním slovem: milovat (...), mít velké srdce, cítit, odpouštět a chápat starosti druhých – s Kristem se vydávat za všechny duše“ (sv. Josemaría).

29.06.2023

„Protože miloval ty své, kteří byli ve světě, miloval je až do krajnosti“ (Jan 13,1). Takto sv. Jan ve svém evangeliu

zaznamenává neslýchané gesto, které Ježíš vykonal před začátkem velikonoční hostiny. Když se všichni posadili ke stolu, „vstává od stolu, odkládá svůj šat, a když vzal plátno, přepásal se jím“ (Jan 13,4-5).

Ježíš myje nohy apoštolům, těmto slabým lidem, které si vybral jako základy církve. Všichni se báli bouře na jezeře, pochybovali o schopnosti svého Mistra nasytit obrovský dav a vášnivě debatovali, kdo z nich bude největší v království nebeském. Ale také už zjistili, jaké obtíže je mohou čekat, když Krista následují. Po jeho slovech o chlebu života v synagoze v Kafarnaum neodešli jako mnozí jiní, doprovázeli ho na jeho dlouhých cestách Izraelem a z okolností si všimli, že existují i lidé, kteří si přejí jeho smrt.

Petr s úžasem sleduje, co Ježíš dělá. Nedokáže to pochopit a bouří se. „Pane, Ty mi budeš umývat nohy?“

Ježíš odpovídá: „Co dělám, nyní nevíš; pochopíš to později“ (Jan 13, 5-8). Radikalita Šimonovy otázky nás může překvapit. Ale ona nechce Ježíše odmítnout, je výrazem Petrovy lásky ke Kristu. Nicméně mu Pán ukazuje, že se mýlí: „Neumyji-li tě, nemáš se mnou podíl“ (Jan 13,8).

Později pochopíte

Od svého prvního setkání s Pánem se Petr vydal na cestu vnitřního růstu, protože postupně odhaloval, kdo Ježíš je: Syn živého Boha. Nyní se však blíží Pánovo umučení a Petr má před sebou ještě velký kus cesty. Ve večeradle se odehrává drama o dvou dějstvích: mytí nohou a ustanovení eucharistie. Petr zde začíná zjišťovat, do jakých extrémů může Boží láska zajít a jak moc se ho tato láska osobně dotýká. Až doteď bylo toto přikázání milovat bližního i sebe samého pouze přikázáním, které nenalezlo dosud v jeho srdci

hlubokou odezvu, po níž Ježíš touží. Proto Petr oponuje. Neakceptuje, že Boží vůle pro jeho Mistra a pro něho samého je život lásky a pokorné služby každé lidské bytosti.

Tato Petrova zkušenost může být někdy i naše vlastní. I my jsme občas nechápaví. Často potřebujeme čas, abychom pochopili ty nejzákladnější pravdy. V našich srdcích se mísí velké touhy s méně ušlechtilými úmysly. Jak často nás strach ochromuje nebo říkáme věci, které nejsou ztvrzovány našimi činy! Milujeme Pána a víme, že naše povolání je tím největším pokladem. Ano, prodali jsme všechno, abychom ho získali. Ale ubíhající roky, měnící se okolnosti, nepříjemné situace nebo únava, kterou přináší každodenní práce, nám mohou zatemnit cestu.

Může se také stát, že člověk ještě nedosáhl stupně lidské a

nadpřirozené zralosti, který nám umožňuje žít povolání jako cestu lásky. Naše láska k bližnímu může být zatížena zkreslením, které zakrývá naše osobní tajemství, silnými osobními pocity, které nás vedou k tomu, abychom se soustředili více na své momentální pocity než na náš hluboký vztah k Bohu a k druhým. Nebo nám voluntarismus dává zapomenout, že křesťanský život spočívá především v tom, že se necháme milovat Bohem a přinášíme jeho lásku druhým. Perfekcionismus nás může vést k tomu, že lidské slabosti, s nimiž se setkáváme, vnímáme jako něco, co je Božím plánům vzdáleno.

Ale protože Bůh počítá s našimi omezeními, není překvapen a není námi unaven, když vidí, že máme problémy a nežijeme své povolání tak, jak bychom měli. Stejně jako Petra, tak také nás povolal jako hříšníky a trvá na tomto: „Neumyji-li

Tě, nemáš se mnou podíl“ (Jan 13,8-9). Ježíš ví, že Petr mluvil z lásky, a proto mu odpovídá se stejnou radikálností. Srdce apoštola odpovídá s jeho charakteristickou náruživostí: „Tak nejen nohy, ale i ruce a hlavu.“ Mluví velmi rychle. Věděl Petr, co říká? Zdá se, že to, co se stalo té samé noci, dokazuje, že to nevěděl. Pochopí to později, krok za krokem skrze utrpení umučení, skrze radost vzkříšení a působení Ducha svatého. V každém případě nám jeho rozhovor s Ježíšem ukazuje, že prvním krokem na cestě k plnosti lásky je osobně objevit Ježíšovu lásku a něhu ke každému z nás a uvědomit si, že když litujeme svých ubohostí, stáváme se mu podobnějšími.

Stupně svobody

Následovat Ježíše znamená: naučit se milovat jako on. Je to cesta do kopce, není snadné ji urazit, ale je to cesta svobody. „Čím silnější je naše láska,

tím jsme svobodnější. Láska vyžaduje: „Všemu věří, ve vše doufá, všechno snáší“ (1 Kor 13,7).¹ Když byl ještě mladým knězem, popisuje svatý Josemaría tento výstup ve svobodě a věrnosti takto: „Stupně: vzdát se Boží vůli, přijmout Boží vůli, chtít Boží vůli, milovat Boží vůli.“²

Rezignace je nejnižším stupněm svobody, nejméně šlechetná ze všech čtyř. Snadno se stává základem duchovní vlašnosti. Dalo by se to také popsat jako semeno bez vyhlídky na růst, snášení samo o sobě ve smyslu „nic jiného mi nezbyvá“. Je pravda, že kardinální ctnost statečnosti pomáhá vydržet, odolat. Svoboda se tak skutečně zvětšuje, protože člověk chápe dobro, pro které snáší protivenství, a po tomto dobru touží. Rezignace však nesleduje dobro nebo jej chápe jen vágně, takže z toho nevyplývá žádná radost. Mohou nastat chvíle, kdy se nám jen stěží daří takový postoj

překonat. Ale když se člověk poddá rezignaci definitivně, postupně ho přemůže smutek.

Přijetí Boží vůle je výrazem jiného postoje: člověk přitakává skutečnosti. Tento souhlas nelze zaměňovat se souhlasem průměrného člověka, který nemá žádné sny nebo nadšené projekty, pro které by stálo za to žít. Je to spíše realistický postoj toho, kdo ví, že Bůh miluje velké touhy. Ti, kteří s tímto souhlasí, se vstupujíc do Boží logiky pomalu přesvědčují, že těm, kdo milují Boha, vše napomáhá k dobrému (srov. Řím 8,28). Svátý Josemaría tuto ochotu přijmout Otcovu vůli formuloval takto: „Pomoz mi, Pane, abych ti byl věrný a poslušný (...) jako hlína v ruce hrnčíře. A pak už nebudu žít já, ale budeš ve mně žít i působit ty, má Lásko.“³

Člověk cítí, jak tento proces přijetí Boží vůle vede ke vzletu, jakmile

začneme Boží vůli milovat: „Ty, má lásko, budeš ve mne žít a působit.“ Najednou jsme schopni milovat okolnosti a lidi, které jsme si nevybrali, protože jsou dobří (milovat je i proti jejich vůli). Rozhodneme si je „vybrat“. „Můj Bože, volím si všechno“⁴, řekla sv. Terezie z Lisieux. Jako sv. Pavel, i ona věděla: „Ani smrt, ani život, ani andělé, ani knížata, ani přítomnost, ani budoucnost, ani mocnosti, ani výšina, ani hlubina, ani žádné jiné stvoření nás nedokáže odloučit od Boží lásky projevené v Kristu Ježíši, našem Pánu“ (Řím 8,38-39). Tak uprostřed nedokonalosti věcí objevujeme toto „Boží“, co v sobě situace ukrývají⁵ a obraz Boha v druhých se nám stává zřetelnějším.

Zkropení Kristovou krví

Poslední krok na cestě tohoto osobního růstu nám staví před oči lásku. Tak vstupujeme do jádra

křesťanského zjevení, jak nás učí svatý Jan: „A my jsme poznali lásku, kterou k nám chová Bůh, a my jsme v ni uvěřili“ (1 Jan 4,16). Poté, co Pán umyl nohy svým učedníkům, vysvětluje jim, proč to udělal: „Dal jsem vám totiž příklad“ (Jan 13,15). Nyní jsou připraveni přijmout nové přikázání: „Jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem“ (Jan 13,34). Měli by se naučit milovat tou největší láskou, dokonce i za ni položit vlastní život jako on. „Proto mě Otec miluje, že dávám svůj život, abych jej opět přijal. Nikdo mi jej neodnímá, ale dávám jej sám od sebe“ (Jan 10,17-18). Charakteristickým rysem křesťanské lásky je dávat se, vycházet ze sebe ven, zaníceně se nasazovat pro to, co Bůh chce pro každého jednotlivého z nás. Znamená to milovat Boží vůli s radostným a tvůrčím souhlasem, který nás zevnitř podněcuje vyjít ze sebe ven. Toto je volba, která je paradoxně jedinou cestou, jak najít

sami sebe: „Kdo si totiž chce zachránit život, ztratí jej, kdo však svůj život kvůli mně ztratí, nalezne jej“ (Mt 16,25).

Tato láska však nespočívá v „jakémisi extrémním mravním úsilí (...), vyšším stupni humanismu“⁶. Novost Nového přikázání „může pocházet pouze z daru spojení s Kristem, ze života v Něm“⁷. Proto Pán dává svým apoštolům spolu s novým přikázáním zároveň i svátost lásky. Od této chvíle je eucharistie středobodem křesťanského života. Nestojíme před teoretickou pravdou, ale před životní nutností.⁸

„Z pšeničného pole nás vybrala Kristova ruka: Rozsévač vzal pšeničná zrnka do své probodené ruky. Kristova krev je zkropila. Potom hodil Pán zkropenou pšenici do vzduchu, aby tím, že odumře, přinesla život a poté, co byla vložena do země, se rozmnožila v zlaté

klasy.“⁹ Jsme schopni darovat se, protože jsme z kropeni Kristovou krví, která nám pomáhá umírat sami sobě, abychom ve svém okolí nesli bohaté plody radosti a pokoje. Naše účast na Ježíšově oběti a naše uctívání Jeho skutečné přítomnosti v eucharistii nás neustále vede k lásce k bližnímu. Proto „ten, kdo není věrný Božímu poslání a neslouží ostatním, nepomáhá jim poznávat Krista, ten sotva pochopí, co je to eucharistický chléb“. A naopak: „Abychom dovedli ocenit a milovat eucharistii, musíme projít Ježíšovou cestou, jeho postupem: být obilím, odumřít pro sebe sama, vstát k novému životu a vydat hojný užitek: stonásobný.“¹⁰

Eucharistický důsledek

„Ježíš kráčí mezi námi, jako to činil v Galileji. Chodí po našich ulicích, zastaví se a hledí na nás svýma očima, beze spěchu. Jeho volání

přitahuje, okouzluje.“¹¹ Když se člověk rozhodne jít po jeho boku, žít s ním, život se rozjasní a vyvolává „eucharistický následek“¹². Láska a blízkost, kterou nám dává, nám pomáhá darovat se druhým tak, jako se daroval on sám. Tímto způsobem člověk objevuje překážky, které znesnadňují růst Kristovy lásky v našem srdci, a bojuje s nimi: tendence vynakládat jen malé úsilí při plnění našich povinností, strach z vyčerpání se v lásce a službě druhým, nedostatek pochopení pro nedostatky druhých nebo dokonce pýcha, která vyžaduje uznání ostatních za naše dobré skutky a zatemňuje naše dobré úmysly.

Svatý Josemaría mluvil s dojetím o radostném životě těch, kdo se oddávají Kristu a věrně ho následují. „Tuto cestu lze shrnout do jednoho slova: milovat. Milovat znamená mít velké srdce, spoluprožívat starosti lidí z našeho okolí, umět odpouštět a

mít pochopení: obětovat se s Kristem za duše bližních.“¹³ Víme, že to přesahuje naše schopnosti. Proto znovu a znovu potřebujeme Pána, aby nám dal srdce podobné tomu jeho. „Budeme-li milovat jako Kristus, naučíme se sloužit a budeme ochotni odhodlaně a s láskou hájit pravdu (...). Jen když v sobě budeme prožívat Ježíšův život, budeme ho i moci předávat druhým, jen tehdy, když na sobě zakusíme odumření obilného zrna, když budeme pracovat v hlubinách země a přeměňovat ji zevnitř, budeme schopni ji zúrodnovat.“¹⁴ Toto je cesta věrnosti, která, protože je to cesta lásky, je také cestou štěstí.

Paul Müller

1 F. Ocáriz, dopis 9. 1. 2018, č. 5.

2 Sv. Josemaría, Cesta, č. 774.

3 Sv. Josemaría, Výheň, č. 875.

4 Svatá Tereza z Lisieux, Příběh duše, kap. 1.

5 Sv. Josemaría, Rozhovory, č. 114.

6 J. Ratzinger – Benedikt XVI., Ježíš Nazaretský II. díl.

7 Tamtéž.

8 Sv. Josemaría, Jít s Kristem, č. 154.

9 Tamtéž, č. 3.

10 Tamtéž, č. 158.

11 Papež František, Apoštolská exhortace *Christus vivit* (25. března 2019), č. 277.

12 Viz Benedikt XVI., Apoštolská exhortace *Sacramentum caritatis* (22. února 2007), č. 83.

13 Sv. Josemaría, Jít s Kristem, č. 158.

14 Tamtéž.

.....

pdf | dokument generován automaticky
z <https://opusdei.org/cs-cz/article/neco-velkeho-a-at-je-to-laska-xi-s-kristem-na-cestech-k-plnosti-lasky/> (19.03.2026)